

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ETKİNLİK PLANI

Ders / Sınıf:	Sosyal Bilgiler / 5. Sınıf
Öğrenme Alanı & Konu:	BİRLİKTE YAŞAMAK — Yardımlaşma ve Dayanışma Faaliyetlerinin Toplumsal Birliğe Etkisi
Etkinlik Adı:	“Askıda...” Sosyal Dayanışma Projesi
Süre:	40 Dakika (1 Ders Saati)
Kazanım & Beceriler:	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme (Empati, Sosyal Katılım, Problem Çözme, Yaratıcı Düşünme, İş Birliği)
Araç - Gereçler & Yöntem:	A4 Çalışma Yaprağı, Renkli Kalem / Anlatım, Soru-Cevap, Grup Çalışması, Tasarım

DERSİN UYGULAMA AŞAMALARI VE SÜREÇ AKIŞI

1. GİRİŞ & DİKKAT ÇEKME (7 Dakika)

- Merak Uyandırma: Öğretmen tahtaya fırın görseli/çizimi eşliğinde şu soruyu yöneltir: “Bir fırına gidip 2 ekmek parası ödeyip sadece 1 ekmek alıp çıksaydınız, bunu neden yapmış olurdunuz?”
- Fikirlerin Alınması: Öğrencilerin tahminleri dinlenir ve geleneksel “Askıda Ekmek” uygulaması açıklanır.
- Kritik Değer Vurgusu: Kültürümüzdeki “Veren elin alan eli görmemesi”, ihtiyaç sahibinin onurunun korunması ve zengin ile dar gelirli arasındaki kardeşlik bağı açıklanır.
- Günün Görevi: “Biz bu güzel geleneği yalnızca ekmekle sınırlı tutmayacağız. Okulumuz veya mahallemiz için kendi 'Askıda...' modelimizi tasarlayacağız.”

2. KISA KONU ÖZETİ & KAVRAMSAL ÇERÇEVE (5 Dakika)

- Toplumsal Birlik Anlayışı: İmece, sadaka taşları ve günümüz sivil toplum kuruluşları (Kızılay vb.) hatırlatılır.
- Temel Mesaj: Dayanışmanın yalnızca para ile değil; emek, bilgi, tebessüm ve eşya paylaşımıyla da gerçekleştiği, bunun da toplumda yalnızlık ve kıskançlık duygularını engelleyip güveni artırdığı vurgulanır.

3. GELİŞME & TASARIM ÇALIŞMASI (18 Dakika)

- Gruplama ve Yönerge (3 Dk): Sınıf 3-4 kişilik takımlara ayrılır (veya birebir uygulanır). “Askıda...” çalışma yaprakları dağıtılır.
- Tasarım Süreci (15 Dk): Gruplar şu 4 soruyu yanıtlayarak modellerini oluştururlar:
 - Projenin Adı ve Sloganı (Örn: Askıda Kırtasiye, Askıda Bilgi/Ders Notu vb.)
 - Hangi Sorun Çözülüyor? (Kimin, hangi ihtiyacı karşılanacak?)
 - İşleyiş: Kim, nereye bırakacak? İhtiyacı olan nasıl mahcup olmadan/gizlilik içinde alacak?
 - Birlik ve Beraberliğe Katkısı: Bu çalışma okulumuzda/mahallemizde neleri güzelleştirir?

4. SUNUM, ÖZET & ÇIKARIM (7 Dakika)

- Paylaşım: Gönüllü gruplar 1'er dakikalık mini sunumlarla projelerini sınıfla paylaşır.
- Odak Soru ile Tartışma: “Bu projeler gerçekte uygulansaydı aramızdaki bağlar nasıl değişirdi?” sorusu üzerinden birlik ve güven vurgusu yapılır.
- Sonuç: Zor zamanların dayanışmayla aşıldığı ve millet olma bilincinin böyle güçlendiği toparlanır.

5. ÖLÇME & DEĞERLENDİRME (3 Dakika)

- Çıkış Kartı (Exit Ticket): Çalışma yaprağının altındaki şu cümle tamamlattırılarak ders bitirilir:
“Toplumda yardımlaşma ve dayanışma olmasaydı olurdu.”
- Süreç Değerlendirmesi

ÖĞRETMENE UYGULAMA İPUÇLARI

- Birebir Özel Derste: Grup çalışması yerine öğretmen ve öğrenci birlikte beyin fırtınası yapar; öğrenci fırıncı, ihtiyaç sahibi veya yardımsever rollerini üstlenerek empati odaklı diyalog kurgulayabilir.
- Süre Yönetimi: Çizim/logo alanı uzun sürmemesi için sembolik ve basit tutulmalı, asıl odağın 'toplumsal birliğe katkı ve gizlilik prensibi' olduğu hatırlatılmalıdır.

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ETKİNLİK ÇALIŞMA YAPRAĞI

“ASKIDA...” SOSYAL DAYANIŞMA PROJESİ

Adı - Soyadı / Grup:

Sınıfı / Şubesi: 5 /

Tarih: / / 2026

Hatırlatma & Görev: Geleneksel “Askıda Ekmek” uygulaması, ihtiyaç sahiplerini incitmeden yardımlaşmayı sağlar. Siz de grubunuzla birlikte okulumuzda veya mahallemizde birlik, beraberlik ve kardeşliği güçlendirecek yeni ve özgün bir “Askıda...” projesi tasarlayınız.

1. PROJEMİZİN ADI VE SLOGANI

Proje Adı: “Askıda

Sloganımız: “

2. HANGİ SORUNU ÇÖZÜYÖRÜZ? (Hedef İhtiyaç)

Okulumuzda / mahallemizde kimlerin hangi ihtiyacını karşılamayı amaçlıyoruz?

3. SİSTEMİN İŞLEYİŞİ (Kim Nasıl Bırakacak? İhtiyacı Olan Nasıl Alacak?)

- Paylaşmak isteyenler ne getirecek / nereye bırakacak?
- İhtiyacı olan arkadaşlarımız incinmeden, gizlilik içinde bundan nasıl faydalanacak?

4. TOPLUMSAL BİRLİK VE BERABERLİĞE KATKISI

Bu proje hayata geçerse aramızdaki dostluk, güven ve dayanışma ortamı nasıl değişir? Neden önemlidir?

5. PROJE LOGOMUZ VEYA TANITIM ÇİZİMİMİZ (Kare İçi)

(Buraya projenizi anlatan sembolik bir logo, afiş veya dayanışma kutusu resmi çiziniz. Arka sayfaya da çizebilirsiniz.)

Çıkış Sorusu: Toplumda yardımlaşma ve dayanışma olmasaydı hayatımız nasıl olurdu? (Tek cümleyle):

.....

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ETKİNLİK DEĞERLENDİRME FORMU

Etkinlik Adı:	“Askıda...” Sosyal Dayanışma Projesi Oluşturma
Öğrenme Çıktısı:	Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme
Öğrenci / Grup Adı:	 Sınıf / No: 5 / Tarih:/...../202...

Bölüm 1: Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Ölçütler	Geliştirilmeli (1 Puan)	Orta (2 Puan)	Başarılı (3 Puan)	Çok Başarılı (4 Puan)	Puan
Kazanımı Kavrama ve Toplumsal Birlik	Dayanışmanın toplumsal birliğe katkısını açıklayamamış.	Dayanışmanın faydasına değinmiş ancak toplumsal birlik bağı zayıf kalmış.	Modelin birlik, beraberlik ve kardeşlik ortamını nasıl pekiştirdiğini doğru açıklamış.	Birlik, empati ve kardeşlik bağlarını son derece açık, somut ve özgün biçimde gerekçelendirmiş.	
Özgünlük ve Fikir Üretimi	Doğrudan bilinen örneği (askıda ekmek) tekrarlamış.	Bilinen bir fikri sadece küçük değişikliklerle sunmuş.	Okul veya mahalle ihtiyacına yönelik uygulanabilir yeni bir fikir geliştirmiş.	Özgün, yenilikçi ve ihtiyacı tam hedefleyen sıra dışı bir fikir tasarlamış.	
Uygulanabilirlik ve İşleyiş	Sistemin kimler tarafından nasıl kullanılacağı belirsiz.	Yardıma toplanma veya dağıtılma adımları kısmen açıklanmış.	İhtiyaç sahibini incitmeyen ('veren elin alan eli görmediği') mantık kurgulanmış.	Süreç adil, gizliliği tam koruyan ve uygulanabilirliği eksiksiz adımlarla planlanmış.	
İş Birliği ve Süreç Yönetimi	Görev dağılımı yapılmamış, süre etkili kullanılamamış.	Süreye uyulmuş ancak grup içi iletişimde aksaklıklar yaşanmış.	Grup üyeleri sorumluluk alarak çalışmayı planlanan sürede bitirmiş.	Tüm üyeler yüksek bir uyum ve dayanışma örneği sergileyerek zamanı çok verimli kullanmış.	
Sunum ve İfade Becerisi	Taslak dağınık, sunum isteksiz veya yetersiz.	Temel noktalar ifade edilmiş, sunum yüzeysel kalmış.	Tasarım düzenli; sunum açık, akıcı ve anlaşılır yapılmış.	Görsel ve sözel anlatım son derece etkili, ikna edici ve istek uyandırıcı.	
TOPLAM PUAN				(En Çok 20 Puan)	/ 20

Puan Değerlendirme Aralığı: 17-20: Pekiyi (Kazanım Tam) | 13-16: İyi | 9-12: Orta | 5-8: Geliştirilmeli

Bölüm 2: Öğrenci Öz Değerlendirme Formu

Değerlendirme İfadeleri	Evet	Kısmen	Hayır
1. Yardımlaşmanın sadece maddi değil; bilgi, emek ve eşya ile de olabileceğini fark ettim.	[]	[]	[]
2. İhtiyaç sahibini incitmeden yardım etmenin (gizlilik ilkesinin) önemini kavradım.	[]	[]	[]
3. Tasarladığımız dayanışma modelinin toplumsal bağlarımızı güçlendireceğine inanıyorum.	[]	[]	[]

Öğretmen Gözlemi ve Geri Bildirimi: